

Handläggare
IngaLill Thorin
Verksamhetskontroller

Tjänsteskrivelse
Datum
2018-01-16

Diarienummer
UN-2018/14

Utbildningsnämnden

Tillsyn av Margarethaskolans förskola

Knivsta friskola ekonomisk förening
UN-2018/14

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att godkänna redovisad tillsynsrapport för Margarethaskolans förskola,

att förelägga förskolan att vidta åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdena,

- Utveckling och lärande
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Normer och värden
- Barns inflytande

att huvudmannen skriftligt redovisar åtgärder kopplade till föreläggandena och anmärkningarna senast den 15 maj 2018,

att en förnyad tillsyn görs i förskolan i november 2018.

Sammanfattning

Margarethaskolan är en Reggio Emilia inspirerad verksamhet med tre avdelningar. Avdelningarna har stora utrymmen och lärmiljöerna är varierade och tillgängliga för barnen. Flertalet pedagoger saknar grundläggande kunskaper i hur man arbetar i en Reggioinspirerad verksamhet.

I LpFö 98 Rev 16, 2.7, står det att förskolechefen har ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Då det saknas en verksamhetsplan för arbetet i förskolan, kan inte tillsynsgruppen se på vilket sätt förskolan arbetar för att nå målen. Otydlighet i ledarskapet bidrar till att det systematiska kvalitetsarbetet inte är levande i verksamheten.

Förskolans verksamhet ska präglas av pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en enhet. Vi ser att barnen är väl omhändertagna med god omsorg, men kan inte sägas uppfylla läroplanens mål. I samtal med föräldrar och delar av styrelsen framkommer att de är nöjda med verksamheten och framhåller fördelen med perspektivet 1 – 16 år i skolan. Dock är man missnöjd med de många personalbyten som skett under året.

Ekonomisk konsekvensanalys

Föreslaget beslut bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser utöver befintlig budgetram.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Bilaga 1; Rapport från tillsyn av Margarethaskolans förskola

Beslutet ska expedieras till:
Akten
Verksamhetscontroller
Margarethaskolans förskola

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Tillsynen genomförs för att främja barnens utveckling, lärande och trygghet.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

De utvecklingsområden som finns framtagna syftar till att ytterligare bidra till att utveckla verksamheten och att barnens bästa beaktas.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Vid tillsynen genomförs auskultationer och kortare samtal med barnen.

Rapport från tillsyn av Margarethaskolans förskola

Utbildningsnämnden
Dnr UN – 2018/14

IngaLill Thorin
Verksamhetscontroller

Tillsyn av förskolor i Knivsta kommun

Bakgrund

Kommunen har enligt Skollagen, 26 kap (2-9 a §§) ett tillsynsansvar för de enskilda förskolor som bedriver verksamhet inom kommunen. Kommunens tillsyn enligt första stycket omfattar inte tillsyn över att bestämmelserna i 6 kap följs. I den av utbildningsnämnden fastställda planen för uppföljning, utvärdering och tillsyn av skolans verksamhet ska kommunen göra tillsyn vid enskilda förskolor i kommunen. I tillsynsrapporten uppmärksammas eventuella brister enligt 26 kap 9§ skollagen, men tar också upp förskolans styrkor.

Tillsynsgruppen har inför tillsynen av Margarethaskolans förskola, tagit del av ett fåtal dokument som innehåller bland annat informationsmaterial från förskola/skola och styrelse, samtalsmallar, likabehandlingsplan och även en ordlista med förklaring av ord och begrepp från verksamheten. Under en heldag, den 15 november, genomförde en tillsynsgrupp bestående av IngaLill Thorin, vikarierande verksamhetscontroller och utvecklingschef för utbildningskontoret Monika Warsén, verksamhetsbesök och intervjuer. Den 29 november gjordes ytterligare ett kort besök för samtal med verksamhetsledaren.

Sammanfattning tillsyn av Margarethaskolans förskola

Margarethaskolan är en Reggio Emilia inspirerad verksamhet och skriver i sin vision; *Vi vill skapa en förskola och skola som genom att uppmuntra och stärka barnens och ungdomarnas nyfikenhet och lust att lära leder till ett aktivt deltagande i en globaliserad och föränderlig värld. Ett Reggio Emilia inspirerat arbetssätt är ingen färdig metod utan en filosofi som tar ställning för det kompetenta barnet som föds rikt och intelligent, med en inneboende drivkraft att utforska världen.*

Margarethaskolans förskola består av tre avdelningar, Hattstugan 1 – 2 år, Tomtebo 3 – 4 år samt Solägget 5 – 6 år. Avdelningarna är åldersindelade för att bättre kunna anpassa verksamheten och miljön för att ge de bästa förutsättningarna för barnen. Under vårt besök möter vi glada, nyfikna barn och pedagoger som tar emot oss och visar runt. Avdelningarna har stora utrymmen och lärmiljöerna är varierade och tillgängliga för barnen. Flertalet pedagoger saknar dock fördjupade kunskaper i hur man arbetar i en Reggioinspirerad verksamhet.

I Lpfö98,Rev16 beskrivs förskolechefens ansvar för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Förskollärarna ska ansvara för *att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner.*

Då det saknas en arbetsplan för innehållet i verksamheten finns här heller inga tydliga mål beskrivna som kan följas upp eller utvärderas. Förskollärarna har idag ingen systematisk uppföljning av varje barns utveckling och lärande. Förskolan har i dagsläget en god omsorg om barnen, men uppfyller inte kraven enligt tredje kapitlet 3§Skollagen. Där anges att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Arbetsmiljö och delaktighet

Margarethaskolan har en väl utarbetad plan för arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. I visionen skrivs bland annat *På vår skola ska barn och ungdomar mötas som olika och unika och få en möjlighet att utveckla sina värderingar och förmågor i samspel med andra*. Här finns tydligt beskrivet främjande, förebyggande och åtgärdande arbete, men det saknas en systematik och dokumentation kring det arbetet i förskolan. Pedagogerna beskriver att de möter barnen där de är och försöker få barnen att se varandras kompetenser.

Lokalerna är gamla och ganska slitna på vissa ställen, men pedagogerna har lyckats göra dem inbjudande, tillgängliga och inspirerande. En ny förskola och skola skall byggas alldeles intill nuvarande skolgård. Detaljplanen har överklagats och man väntar i dagarna på godkännande från Miljödostolen så att sedan bygget kan starta och ny skola vara på plats under 2018. Alla äter i gemensam matsal, som vid besöket var väldigt kall på grund av arbete med ventilationsanläggningen. De äldre barnen hämtar maten från vagnar som står uppställda och de yngre barnen får maten framsatt på borden och erbjöds inte att ta maten själv, utan serverades av vuxen.

Föräldrarna berättar vid intervjun att de känner sig trygga med att pedagogerna tar tillvara barnens intressen och att de är delaktiga och välinformerade. Veckobrev eller månadsbrev skickas digitalt till familjerna. Föräldrarna beskriver också styrkan i att ha perspektivet 1 – 16 år i samma verksamhet. Styrelsen träffas en gång per månad och föräldrarna är engagerade i olika arbetsgrupper. Utemiljö- och innemiljögrupp, som planerar för och anordnar fixardagar vår och höst. Dessa två dagar är obligatoriska för förskolans familjer. Här finns även trivselgrupp, it-grupp, ReMidagrupp och stipendiegrupp.

Vid intervjuerna med förskolechef och pedagoger framkommer att förskolechefen har en god och kontinuerlig kommunikation med styrelsen, medan pedagogerna och verksamhetsledaren ej är delaktiga i den kommunikationen.

Pedagogerna beskriver ett gott arbetsklimat där man hjälps åt och arbetar tillsammans. Barnen ger ett öppet och nyfiket intryck på oss besökare och pedagogerna är nära barnen och det är påtagligt lugnt i verksamheten.

Under ett läsår har förskolan fyra planeringsdagar och vid sju tillfällen per år träffas man från 14.30 – 19.15 för reflektion, uppföljning och planering. Då arbetar föräldrar och vikarier i verksamheten. Förskollärare har 2,5 tim/vecka och barnskötare 1 tim/vecka för egen planering. Dessutom har avdelningarna planering fredag förmiddag då man turas om att ta hand om barnen på gården.

När ett barn fått plats i förskolan blir föräldrarna kallade till ett inskolningssamtal där man i lugn och ro får berätta om sitt barn. Inskolningen är sedan från starten hela dagar och här finns tydligt beskrivet hur detta går till. Barnet ”tränas” i att vara på förskolan, inte att skiljas från sina föräldrar. ”Vi vill att föräldrarna ska känna att de lämnar sina barn till Margarethaskolans förskola, inte ifrån sig”. Vid åsikter eller klagomål vänder man sig i första hand till avdelningspedagogerna och om det inte upplevs som tillräckligt kan man ta kontakt med verksamhetsledaren eller förskolechefen. Möjlighet att lämna klagomål anonymt finns på hemsidan.

Personalbemanning

Förskolan har haft en del byten av pedagoger senaste året beroende på bland annat föräldraledighet. Nio personer i personalgruppen varav två är förskollärare i nuläget. Den ena förskolläraren är verksamhetsledare på 50%. Till detta kommer en ateljérista, pedagogista och digitalista som finns som stöd och inspiration för pedagogerna, men har väldigt lite tid avsatt till förskolan. Pedagogistan som arbetat i många år, har det senaste året varit sjukskriven och slutligen avslutat sin tjänst. Hon lämnar efter sig ett stort tomrum vad gäller planering och utveckling av verksamheten. Föräldrarna uttryckte också i intervjun att det varit många byten senaste året.

Kompetensutveckling

Under året har kompetensutvecklingen innehållit pedagogisk dokumentation, ledarskap i förskolan, pedagogisk timme tillsammans med skolan, pedagogiskt arbete i ateljén, mentala mekanismer och livsenergier samt studiebesök till Kalmar och förskolan Trollet, dit tyvärr inte alla kunde följa med.

Normer och värden

Under vårt besök rör vi oss runt på alla avdelningar och vi möts av nyfikna barn som välkomnar oss och vill visa sin avdelning. Pedagogerna fördelar sig i rum där barnen finns och talar lugnt och med låga röster. Barnen arbetar i sin egen takt och får stöd där så behövs och pedagogerna beskriver att de möter barnen där de är och försöker få barnen att se varandras kompetenser. Arbetet dokumenteras med lärplatta för att sedan tas fram och diskutera tillsammans med barnen. Pedagogerna visar tillit till barnens egna förmågor och vi ser inga konflikter under vårt besök. Här finns inget material som visar på att man arbetar aktivt med normer och värden och det saknar en arbetsplan för arbetet.

Förskolechefen och verksamhetsledaren berättar att man för något år sedan bestämde att man skulle bara ha könsneutralt material i förskolan och tog bort bilar och dockor bland annat. Här finns kreativa material i alla miljöer, men på en avdelning ser vi bara prinsesskläder och klänningar i utklädningshyllan. Vi saknade möjligheterna till alternativa roller att klä ut sig till.

Sammanfattning och bedömning

Föreläggande:

- Då förskolan saknar en arbetsplan så ser vi inte på vilket sätt man aktivt och medvetet stimulerar barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och i efterhand omfatta dem (Lpfö98,rev16).

Anmärkning:

- Förskolan behöver öka sin medvetenhet kring förhållningssätt, verktyg och metoder inom området *Jämställdhet mellan flickor och pojkar*.

Utveckling och lärande

Inomhusmiljöerna är uppbyggda som rum i rummen med tydliga uppdelningar för bland annat konstruktion, fantasi, läsning, rörelse och ateljéer. Temat under hösten har varit skogen på två avdelningar och på avdelningen för de äldsta barnen har temat varit bygg och konstruktion. I de olika dokumentationerna ser vi att fokus har varit vad barnen hittat i skogen under promenader och lek. Arbetet med bygg och konstruktion är mera utvecklat då vi kan följa processen från teckning, bygga med olika material som finns som en utställning, till att arbeta med lera. Vid återbesöket berättar verksamhetsledaren att man fortsatt arbetet med att gå och följa ett byggarbete i närmiljön och filma det för att sedan titta tillsammans och samtala om vad man sett.

Utomhusmiljön erbjuder för de yngre barnen sandlåda, lekhus, bil och båt att leka i, tunnel att krypa i samt stubbar för balansgång och hopp. Utanför staketet finns stor gräsyta för rörelse och även olika gungor. I anteckningar från samtal om kvalitetsutvärdering läser vi att pedagogerna arrangerat hinderbanor både ute och inne för att barnen ska få pröva och känna begränsningar och möjligheter i sina kroppar. I reflektioner pedagoger emellan diskuteras hur matematiska begrepp kan användas i vardagen, minst/mest, bakom/framför, under /över, hur många är vi och hur många saknas.

Här finns flera olika dokument för hur ett projektarbete planeras, dokumenteras, genomförs och utvärderas, men när vi efterfrågar dokumentation där vi kan se resultaten, så finns det väldigt få. Verksamhetsplan för hösten saknas vilket både verksamhetsledare och chef beklagar och menar att det måste skyndsamt tas fram.

Vidare framkommer i samtal med verksamhetsledaren att kunskapen om Reggio Emilias filosofi saknas i personalgruppen och därför inte kan sägas avspegla arbetet i förskolan idag.

Sammanfattning och bedömning

Föreläggande:

- Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Vi ser att barnen är väl omhändertagna med god omsorg, men förskolan uppfyller inte kraven enligt Lpfö om förskolans uppdrag. Förskolechef och arbetslag bör arbeta fram och utveckla en arbetsplan för innehållet i verksamheten. Förskolans uppdrag inom undervisning och utbildning ska föregås av analyser av nuläge, syftesdiskussioner och identifikation av mål att arbeta mot. Därutöver ska verksamheten utgå från barnens intressen och erfarenheter vid framtagandet av aktiviteter.

Barns inflytande

Föräldrarna upplever att barnen är delaktiga i verksamhetens innehåll. Vi ser att barnens intressen tas upp i projektarbeten och pedagogerna menar att barns önskemål tas tillvara i stor utsträckning.

Tillsynsgruppen har för litet underlag för att kunna göra någon bedömning här.

Föreläggande:

- Enligt Lpfö skall förskollärare ansvara för att alla barn får ett reellt inflytande på arbetsätt och verksamhetens innehåll. Vi vill särskilt påpeka att detta ska identifieras i arbetsplanen och beskriva på vilket sätt det ska tillgodoses.

Barn i behov av särskilt stöd

Barn i förskolan ska vid behov ges särskilt stöd, enligt skollagen. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska tilldelas den omsorg som deras speciella behov kräver.

I dagsläget finns inget barn i behov av särskilt stöd på förskolan. Tidigare har det funnits barn som haft sådant behov och då har man hämtat stöd från elevhälsans specialpedagog och kommunens handlingsplan används i arbetet.

Styrning, ledning, planering, uppföljning och kvalitetsarbete

Det finns en tydlig arbetsfördelning mellan föräldrar, pedagoger, förskolechef och styrelse. Föräldrarna uppmanas att vara delaktiga och erbjuds olika grupper att delta i. Här finns utemiljögrupp, innemiljögrupp, fixardagar, trivselgrupp, it-grupp, ReMida-grupp och stipendiegrupp.

I Lpfö98, Rev16 beskrivs förskolechefens ansvar för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Förskollärarna ska ansvara för *att varje barns utveckling och lärande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras för att det ska vara möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner.*

Då det saknas en arbetsplan för innehållet i verksamheten finns här heller inga tydliga mål beskrivna som kan följas upp eller utvärderas. Förskollärarna har idag ingen systematisk uppföljning av varje barns utveckling och lärande. Förskolan har i dagsläget en god omsorg om barnen, men kan inte sägas uppfylla läroplanens mål.

Sammanfattande bedömning

Förskolan behöver göra ett omfattande arbete med att ta fram en arbetsplan för verksamheten, utveckla styrnings och ledningsfunktionerna, samt utbilda pedagogerna om man ska vara en förskola som arbetar Reggio Emilia inspirerat.

Följande brister bedöms vara i behov av omedelbara åtgärder

- Förskolan bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Skollagen 3 kap och målen i Lpfö98 rev.16.
- Förskolan saknar en arbetsplan/verksamhetsplan för innehållet i verksamheten.
- I avsaknad av arbetsplan saknas ett medvetet och aktivt arbete med att stimulera barnen till att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar.
- Förskolan behöver öka sin medvetenhet kring förhållningssätt, verktyg och metoder inom området *Jämställdhet mellan flickor och pojkar.*